

Verlag van de lezing van Quinten Jacobs op 9 april 2026

Waarom slagen onze politici, van welke strekking dan ook, er niet meer in om doortastende beslissingen te nemen? Quinten Jacobs kwam ons uitleggen waarom. Zo is er de complexe Belgische staatsstructuur waarin geen kat er nog in slaagt haar jongen terug te vinden. Op vrijwel geen enkel beleidsterrein kan één enkele regering een beslissing treffen. Neem nu gezondheidszorg. Preventie ligt in handen van Vlaanderen, het ziek zijn zelf is federale materie en revalidatie is dan weer een Vlaamse kwestie. En de regio's, Vlaanderen en Wallonië, ontvangen bovendien een vast percentage aan inkomsten van de federale overheid en zijn dus niet rechtstreeks verantwoordelijk voor de eigen inkomende stroom aan geldmiddelen. Dit leidt tot een geringe behoefte aan zorgvuldig en spaarzaam beleid bij diezelfde regionale regeringen. Gevolg: de extreme partijen spinnen garen bij dit immobilisme van de politiek en het onvermogen om efficiënt op te treden.

Maar ook Europa zorgt voor een betonnen beleid. Stel je voor dat er een parlement resideert dat amper eigen wetten stemt. En toch is het zo. De Europese Commissie zwaait de scepter en de commissieleden bestaat uit niet-verkozenen. Democratie?

Minder voor de hand liggend voor het betonnen beleid zijn, volgens Jacobs althans, de uitdijende mensenrechten. De wetgeving rond bijvoorbeeld mensenrechten en klimaatbeleid zijn zo algemeen verwoord dat enkel de rechter deze wetten en decreten via rechtspraak kan interpreteren. De rechters zijn op dit vlak als het ware de wetgevende macht geworden. En worden rechters soms verkozen?

De analyse van Quinten Jacobs was scherp, maar kon hij ook oplossingen naar voor schuiven?

De staatsstructuur moet worden omgebouwd. Bevoegdheden moeten integraal aan één regering, federaal of regionaal, worden toegekend zodat de daadkracht kan toenemen. Alleen, zo was de bedenking van een aanwezige, is er een 2/3 meerderheid in het parlement nodig voor zo'n omvorming. Waar haal je die?

Wat Europa betreft: doen we met minder voort? Neen, zegt Quinten Jacobs, net meer Europa maar met meer democratische verantwoordelijkheid.

En de rechters? Voor Quinten Jacobs geen politici die de rechters kunnen overrulen, maar een parlement dat een concrete interpretatie kan geven aan vage wetteksten bv. inzake mensenrechten en die daar verkiezingsgewijs kan voor afgestraft of beloond worden.

Voilà, veel humor viel er op die avond niet te rapen. Thuisgekomen zette ik nog even de tv op en kwam ik bij het laatavondnieuws terecht. Net zoals de vorige dagen, maanden stond een oranje geverfde man steeds hetzelfde te blaffen als een journalist een vraag stelde: 'Fake news, fake news'. Enkele dagen later las ik in de krant dat overal ter wereld mensen met dergelijk ziektebeeld, als het betreffende man dus, in bejaardentehuizen worden geposteerd en vervolgens worden plat gespoten wegens een gevaar voor de medebewoners.

En toen, toen kon ik plots toch voldaan en genoegzaam terugblikken op de lezing van Quinten Jacobs: wat een verademing om over dergelijke politieke disputen zoals ons krakkemikkig Belgische staatsbestel, te kunnen en mogen reflecteren en discussiëren.

En het rapport van Quinten Jacobs zelf: scherpe, vlotte en wervelende spreker. Jong en zelfzeker, ongetwijfeld een politieker in spe. Hoeven we altijd akkoord te gaan met deze knaap? Helemaal niet maar hij zette de zaken op scherp en bij ons, de Rederijkers mag je nog altijd van mening verschillen.